
COMUNICAT DE PRESĂ**SĂPTĂMÂNA MEMORIEI TEATRULUI EUROPEAN*****TabThePAST. Taboo History. Fill the Past to Sense the Present*****27 mai - 1 iunie 2024****Centrul de Teatru Educațional Replika, str. Lânăriei, 93-95**

rezervari.replika@gmail.com

tabthepast.ro

Artiștii și artistele Centrului de Teatru Educațional Replika vă invită în perioada 27 mai-1 iunie la o serie de evenimente focusate pe cercetări exploratorii și demersuri performative care au în centru istorii ale fenomenului teatral din anii '60, '70 și '80, din România și Republica Democrată Germană.

Evenimentele fac parte din proiectul European ***TabThePAST. Taboo History. Fill the Past to Sense the Present***, care, timp de doi ani, și-a propus o cercetare performativă amplă, pe paliere convergente – conferințe, ateliere, spectacole-studiu, publicații – a unor etape care au marcat istoria teatrului local și european. Una dintre mizele principale ale proiectului a fost elaborarea unui model de cercetare aplicată, axată pe performativitatea istoriei arhivelor teatrale și pe abordarea potențialului teatral al reflecției critice asupra artelor performative.

La Centrul de Teatru Educațional Replika, **Săptămâna Memoriei Teatrului European** debutează **luni, 27 martie, la ora 20.00**, cu spectacolul **WHITE ELEPHANTS. No life, a dream**, creat de Citizen.KANE.Kollektiv. **WHITE ELEPHANTS. No life, a dream** este un spectacol despre libertatea artelor și arta de a fi liber. O regizoare lucrează la o nouă producție despre istoria Germaniei. Un autor confuz și interpreți dornici să se afirme completează ansamblul. Regizoarea a luat decizia de a lucra într-un spațiu underground, departe de structurile publice. În acest fel, ea menține producția în afara controlului statului, pe de o parte, pe de altă parte, aceasta înseamnă că trebuie să împartă sala de repetiții cu o ambițioasă trupă de amatori. Muzică captivantă, imagini confuze și toate scenele curg una în alta, creând un coșmar. Sunt puse întrebări despre încredere, siguranță și obiective, care rămân fără

răspuns. O ficțiune despre cenzură și control într-o perioadă prea puțin cunoscută publicului contemporan.

Echipa artistică a spectacolului este formată din Gala Adam, Katharina Fast, Lisa Heinrici, Simon Kubat, Malin Lamparter, Ida Liliom, Christian Müller, Lena Stokoff, Maximilian Sprenger, Phil Wegerer, Nina Zinsmeister. Spectacolul este urmat de o discuție cu echipa, moderată de Radu Apostol.

Spectacolul se va juca și marți, 28 mai, de la ora 20.00.

Săptămâna Memoriei Teatrului European continuă miercuri, 29 mai, de la ora 18.00, cu o conferință cu titlul *Etica cercetării arhivelor, reprezentări de gen și recuperare performative*.

În cadrul conferinței vor prezenta rezultatele unor ample cercetări teoreticienele și teoreticienii Cristina Modreanu, Iulia Popovici, Simone Dragone, Christian Müller & Phil Wegerer, Radu Crăciun și Maria Drăghici.

Cristina Modreanu - *Întărirea rolurilor sociale stereotipe ale femeilor prin intermediul repertoriilor teatrale înainte și după 1989.*

Rolurile feminine stereotipe au fost întărite în România socialistă prin intermediul repertoriilor aprobate la nivel de stat și controlate prin cenzură, timp de peste 40 de ani. Analizând o selecție din dosarele de arhivă aflate în păstrarea CNSAS și o serie de caiete program ale unor spectacole care au trecut de cenzură și au ajuns la public, prezentarea mea încearcă să explice cum teatrul a ajutat în timpul regimului Ceaușescu la cimentarea status-quo-ului condiției subalterne, submissive, a femeii. Acest proces are în continuare loc într-o societate liberă, democratică.

Ecourile repertoriilor misogine construite înainte de 1989 pentru a reconfirma rolurile destinate femeilor în societatea socialistă se regăsesc în continuare în teatrele din România contemporană, așa cum demonstrează recuperarea din arhive a destinului unei piese jucate timp de decenii în teatrele publice din această țară, Micul Infern de Mircea Ștefănescu. Montată prima dată în 1948 într-un teatru privat condus de o femeie, actrița Eugenia Zaharia, redescoperită în plin regim ceaușist de către o regizoare recent eliberată din închisoarea politică, Marietta Sadova, care încerca să recupereze bunăvoința regimului, la Naționalul din Timișoara, în stagiunea 1968-1969, când în lume se celebra emanciparea sexuală /"the summer of love", și readusă pe scena Naționalului bucureștean în 2013 de către un regizor tradiționalist, Mircea Cornișteanu, într-o montare în costume de epocă și fără nici o distanță critică jucată de peste 10 ani, piesa Micul infern (unde infernul este căsătoria care, în ciuda greutăților, rămâne singura opțiune socială validă) este studiul de

caz al temei alese. O analiză atentă a repertoriilor teatrelor publice din România de azi demonstrează că la 35 de ani de la căderea zidului Berlinului, acestea încă tind să ignore schimbările petrecute în natura feminității în spațiile post-socialiste.

Cristina Modreanu este curatoare, critic de teatru și cercetătoare, autoare a șase cărți despre teatru în limba română și a numeroase articole despre teatrul românesc publicate în țară și în străinătate. Prima ei carte în engleză, **A History of Romanian Theatre from Communism to Capitalism. Children of a Restless Time** a apărut în 2020 la editura Routledge.

Cea mai recentă carte, **Teatrul ca rezistență. Oameni de teatru în arhivele securității**, a apărut în 2022 la editura Polirom și se bazează pe o cercetare în arhivele teatrale și arhiva CNSAS.

În calitate de cercetătoare în arhive, a coordonat proiectul **Dicționarul Multimedia al Teatrului Românesc** (www.dmtr.ro), realizat sub umbrela Asociației Române pentru Promovarea Artelor Spectacolului în parteneriat cu UBB Cluj și UAT Tg. Mureș (Premiul AFCN pentru activarea patrimoniului imaterial în 2021) și a conceput programul multinual *Arhiva feministă de teatru. FEM100*, recent lansat.

Cristina Modreanu are un doctorat în teatru de la UNATC București, a fost Visiting Scholar la NYU Tisch School of the Arts, Performance Studies Department, New York și este Fulbright Alumna. Ea este redactora-șefă a revistei de artele spectacolului Scena.ro, cercetătoare la Departamentul de Teatru din cadrul Facultății de Teatru și Film a Universității Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca și membră a Janovics Center for Screen and Performing Arts Studies.

Iulia Popovici - *Arhiva ca un ou Kinder (cu monștri)*

Ce înseamnă, în viața reală, arhivele teatrului, această artă în care ce-a fost a trecut și nu se mai întoarce? Știm ce căutăm, dar știm și ce, cum putem găsi? Dacă nu poți da foc la carul cu fân, cum găsești acul din el? Și ce faci când găsești alte ace decât cel pe care-l cauți? De ce ne interesează, totuși, arhivele și ce putem face cu ele?

Prezentarea va avea în centru, pornind de la povești reale din Arhivele Naționale și Arhiva CNSAS, în primul rând chestiunea eticii în privința materialelor arhivistice de istorie contemporană, mai ales în cazul persoanelor încă în viață, dar și cea a credibilității, căci spun oare arhivele adevărul?

Iulia Popovici este critic și curator de artele spectacolului, expert în programe culturale românești și europene. A publicat și editat cărți despre sectorul cultural independent și

artele spectacolului din Europa de Est și, mai recent, cercetează producția culturală în contexte de criză politică, prin documente din arhive istorice. Și-a susținut doctoratul în 2023, cu o teză despre evoluțiile socio-economice ale teatrului românesc în anii 1980 și tranziția postcomunistă. Este lector asociat la Universitatea din Craiova, Departamentul de Arte și Media, unde predă Istoria teatrului și Spectacologie.

Simone Dragone – Rolul arhivelor în teatru și artele performative. Modalități de preservare a patrimoniului cultural imaterial

Prelegerea pornește de la o perspectivă teoretică și își propune să analizeze teatrul și artele performative ca domenii în care se manifestă Patrimoniul Cultural Imaterial. Vor fi prezentate studii de caz (Arhivele PINA BAUSCH, INCOMMON) care, folosind metodele și tehnicile a ceea ce am putea numi "arhivarea telematică" au încercat să confere noi forme spectacolelor de teatru, rămășițelor lui materiale și urmelor, cu scopul de a crește și a intensifica patrimoniul cultural imaterial manifestat în compoziția lor, accesibil în spațiu și timp.

Concluziile epistemologice subliniază importanța pe care cazurile analizate o au pentru păstrarea Patrimoniul Cultural Imaterial în relație directă cu artele performative, ca răspuns la măsurile de protejare dictate de Convenția pentru Garantarea Patrimoniului Cultural Imaterial (UNESCO 2003) și Convenția centrată pe Protecția și Promovarea Diversității Culturale (UNESCO 2005).

Simone Dragone are un doctorat în Digital Humanities Arts, Performing Arts și Multimedia Technologies, obținut la Universitatea din Genova în aprilie 2024. În centrul preocupărilor lui de cercetare se află relația dintre arhive și spectacole de teatru, studiul dinamicilor și evoluțiilor proceselor de creație în teatrul secolului XX și în antropologia teatrală. În perioada aprilie 2019-iunie 2022, a structurat arhiva Teatrului Odin din Holstebro, Danemarca. Din 2020 face parte din board-ul editorial al JTA (Journal of Theater Anthropology), o revistă fondată și condusă de Eugenio Barba. În prezent este cercetător la Università del Salento (Lecce, Italia), cu un proiect care implică cartografierea experiențelor teatrale și socioculturale care caracterizează dinamicile celui de-al Treilea Teatru.

Christian Müller și Phil Wegerer - Despre istoria cenzurii teatrale în RDG și metode de a o evita

Prelegerea este o prezentare a unei prime cercetări aprofundate pe care grupul Citizen.KANE.Kollektiv a întreprins-o în teatru și cenzură în RDG, în contextul producției **White Elephants**. Cercetarea se concentrează pe o primă etapă a demersului de

colectare a unor materiale de arhivă, texte și istorii orale dintr-o perioadă a teatrului critic din Germania de Est - 1949-1989. Prelegerea are în centru metode și instrumente de lucru pe care Citizen.KANE.Kollektiv le-a descoperit pe parcursul explorărilor în arhive. Alături de povești despre producțiile textelor lui Heiner Müller, producții interzise, cenzurate, nedorite, vor fi aduse la lumină creații ale rezistenței față de sistem, cu scopul de a scoate în evidență dimensiunea personală a etichetării celor nefrecventabili și subversivi în raport cu autoritățile.

Christian Müller este regizor. S-a născut în 1979 în Jena, Germania, și a absolvit Studii Teatrale la Universitatea din Leipzig, în 2007. Din 2011 a regizat spectacole în diferite teatre din Germania și a coordonat proiecte artistice în teatrele independente. Este co-fondator al companiei Citizen.KANE.Kollektiv din Stuttgart.

Phil Wegerer este dramaturg și performer. S-a născut în Eichstätt, în 1996. Este masterand la Universitatea din Amsterdam (Programul Internațional de Dramaturgie). Din 2017, este dramaturg și performer în mai multe proiecte. Studiile și cercetările lui sunt centrate pe explorarea dimensiunii politice a demersurilor artistice colaborative, în proiecte naționale și internaționale.

Maria Drăghici și Radu Crăciun - „Acest jurnal pe care am omis să-l țin”. Reconstituirea unei operațiuni de filaj.

În spațiul de supraveghere al dosarelor de urmărire CNSAS, vizibilitatea facilitează ierarhizarea, controlul și normalizarea - cercetarea fiind supusă curatoriei politice de condamnare a comunismului. În spațiul de materializare al fotografiei de filaj, citită ca vector de orientare ready-made, receptarea subiectului se produce orizontal, generând potențial pentru o nouă narativă istorică prin acumularea biților de informație al unei co-creații identitare (ce are în centrul său două personaje: cel urmărit și filatorul). Cele două forme spațiale de receptare aduc în prim-planul cercetării două modalități de "scriere" a cine suntem, fiecare depinzând de cum și de unde suntem priviți.

Maria Drăghici este artist vizual, activist cultural (coordonator de programe educaționale), în prezent cercetător CSIII în cadrul Departamentului de Cercetare, Dezvoltare, Inovare al UNATC. Din 2012, lucrează colaborativ în interiorul mai multor echipe transdisciplinare de investigație asupra realului socio-politic și de interes public în sensul conceptului extins de școală.

Radu Crăciun este absolvent al Facultății de Teatru din UNATC. În 2019 obține, în cadrul aceleiași universități, titlul de doctor în artele spectacolului. În prezent este regizor, actor și cercetător în cadrul Departamentului Cercetare, Dezvoltare, Inovare al UNATC „I.L. Caragiale” București.

Săptămâna Memoriei Teatrului European se încheie la Centrul de Teatru Educațional Replika pe 1 iunie, de la ora 19.00, cu spectacolul *Nostalgia Up&Down*. În spectacol, trei experți imparțiali, cu expertiză imparțială de imparțialitate pentru trainerii de trainerii de manageri culturali explorează o serie de evenimente sociale și politice relevante din anii '80, și evidențiază incredibile asemănări între acei ani și realitățile actuale. Ce legătură este între politica de autofinanțare a culturii din anii '80 și încercările de comasare de azi, cu accent pe obsesia profitului financiar și eficientizării? Experții noștri vă vor încuraja să descoperiți paradoxurile culturale, politice, sociale și să vă confrunați cu diferite forme și grade de nostalgie.

Distribuția: Mihaela Rădescu, Silvana Negruțiu, Viorel Cojanu

Text: Mihaela Michailov, Radu Apostol

Regia: Radu Apostol

Decor: Gabi Albu

Costume: Ilinca Gavriliță

Fotocolaje: Ramona Iacob

Video: Elena Găgeanu

Interactive media designer: Dragoș Silion

Muzica&sound design: Alex Bălă

Lighting design: Radu Apostol, Ștefan Dumitra

Producția: Viorel Cojanu

Echipa de documentare: Mihaela Michailov, Radu Apostol, Ramona Iacob

Proiectul **TabThePAST. Taboo History. Fill the Past to Sense the Present (Istoria Tabu. Umple golurile din trecut pentru a percepe prezentul)** este inițiat de UNATC București, alături de Centrul de Teatru Educațional Replika, România și Citizen.Kane.Collective, Germania (CKK), și este finanțat de Uniunea Europeană prin European Education and Culture Executive Agency (EACEA), în cadrul programului Europe for Citizens (EFC), pe o durată de doi ani.